

ФІНАНСОВІ РИЗИКИ ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ФОРМУВАННЯМ КАПІТАЛУ МІКРОРІВНЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ

*Дроботя Я. А., к.е.н., доцент
Галінська Т. С., к.е.н.*

Функціонування фінансів підприємств, як мікрорівня фінансової системи, відбувається шляхом формування власного та позикового капіталу, який є важливою основою функціонування підприємства будь-якої форми власності, в будь-якій галузі [2; 3].

Однак, як в процесі формування капіталу, так і на етапі його використання, у підприємства виникають фінансові ризики. А тому з уникнення, зменшення дії, нейтралізації даних ризиків метою при формуванні та використанні капіталу підприємства необхідно означити ці ризики та оцінити їх вплив.

Проаналізувавши класифікаційні ознаки фінансових ризиків загалом, фінансові ризики властиві капіталу підприємства, з нашого погляду, слід згрупувати наступним чином:

- фінансові ризики властиві капіталу на етапі його формування;
- фінансові ризики властиві капіталу підприємства на етапі його використання.

До фінансових ризиків за видами, що виникають при формуванні капіталу слід віднести :

- а) ризики властиві власному капіталу:
 - ризик пов'язаний із більшою вартістю власного капіталу порівняно із позиковим;
 - інфляційний ризик знецінення реальної вартості капіталу;
- б) ризики властиві позиковому капіталу:
 - відсотковий ризик – ризик зміни процентної ставки, що призведе до неоптимальності структури капіталу та можливо втрати капіталу;
 - інфляційний ризик – знецінення реальної вартості капіталу;
 - ризик зниження фінансової стійкості – ризик пов'язаний із надмірними обсягами позикового капіталу.

З нашого погляду, фінансові ризики властиві капіталу при його використанні є однаковими як для власного, так і для позикового капіталу, оскільки вони залежать від якості та ефективності управлінських та виробничих заходів, наявності конкуренції, ринків збуту, споживачів тощо.

До основних фінансових ризиків властивих власному та позиковому капіталу при його використанні слід віднести:

- ризик неплатоспроможності – ризик пов'язаний розбалансованістю позитивних та негативних грошових потоків, пов'язаний із неоптимальним співвідношенням між високоліквідними, середньоліквідними та низьколіквідними оборотними активами;
- інфляційний ризик – ризик пов'язаний із недоотриманням (або не отриманням взагалі) доходів внаслідок їх знецінення;

- кредитний ризик – ризик, що виникає при продажу продукції підприємства в кредит;
- податковий ризик – ризик пов'язаний з надмірним зростанням податків, змін у їх справлянні, введення нових податків тощо;
- структурний – неоптимальне співвідношення постійних та змінних витрат;
- криміногенні ризики – ризики фіктивного банкрутства постачальників сировини, споживачів готової продукції, крадіжки обладнання, крадіжки сировини, готової продукції, ін. цінностей;
- ризик стихійних лих, нестачі сировини та готової продукції у виробництвах пов'язаних із сезонністю [1, с. 22; 2, с. 11; 4; 5, с. 9-10; 6, с. 140-141].

Отже, аналіз фінансових ризиків властивих капіталу підприємств дозволить більш ефективно управляти та контролювати процес формування і використання капіталу.

Список використаних джерел

1. Бланк И. А. Управление финансовыми рисками : [учебник] / И. А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2005. – 600 с.
2. Воеводина Н. В. Управление финансовыми рисками / Н. В. Воеводина. – Владивосток. : Дальневосточный государственный университет, 2001. - 92 с.
3. Дроботя Я. А. Фінанси на мікрорівні та фінансові ризики властиві їм / Я. А. Дроботя // Матеріали всеукраїнської науково-практичної інтернет конференції [«Фінансові аспекти розвитку національного господарства України в умовах глобалізації»], (31 жовтня 2014 р.). – Полтава : ПДАА, 2014. – С. 18-20.
4. Жихор О. Б., Балясна Ю. С. Управління фінансовими ризиками та методи їх нейтралізації на підприємстві / О. Б. Жихор, Ю. С. Балясна // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики : зб. наук. пр. - 2011. - Вип. 2. - С. 149-153. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/fkd/2011_2/part1/22.pdf.
5. Останокова Л. А., Шевченко Н. Ю. Аналіз моделювання та управління економічними ризиками : навч. посібник / Л. А. Останокова, Н. Ю. Шевченко. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 256 с.
6. Руда Р. В. Фінансовий ризик: макроекономічні та мікроекономічні причини його виникнення / Р. В. Руда // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2011. - № 2 (14). – С. 139-141.